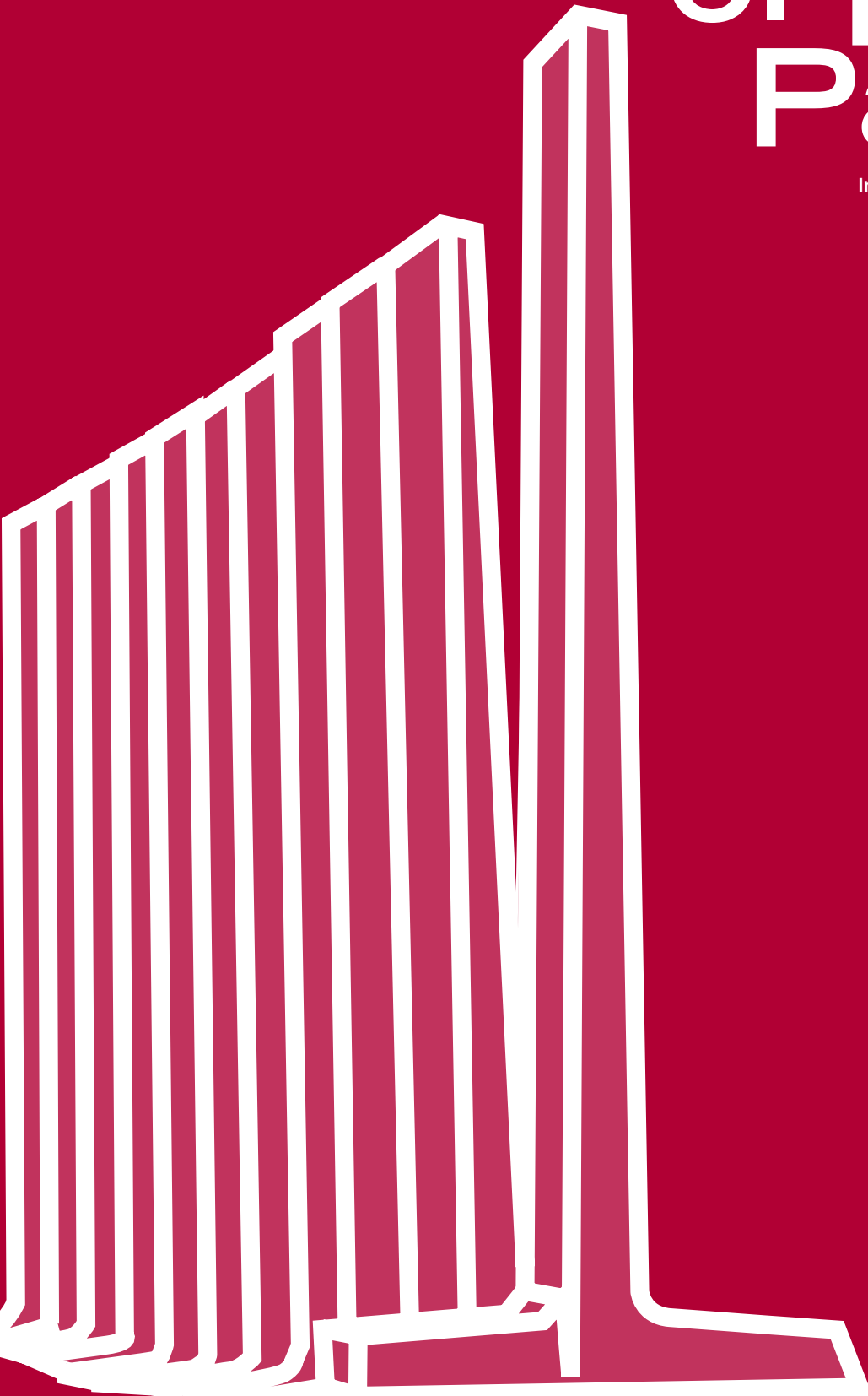


Apartheid contra el poble Palestí

Informe elaborat per: **Luciana Coconi**

Dirigit per: **David Bondia**





Sobre la Campanya amb Palestina al Cor

Amb Palestina al Cor és una campanya de solidaritat amb el poble palestí que s'inicià a finals del 2007 sumant els esforços d'una trentena d'entitats catalanes compromeses amb la construcció d'una pau justa al Pròxim Orient i gaudeix del suport de les federacions d'ONG i de veïns, dels sindicats i d'una seixantena d'associacions catalanes.

Han promogut aquesta publicació:



Apartheid contra el poble Palestí

Luciana Coconi i David Bondia

Agost de 2009

Luciana Coconi. Llicenciada en Dret per la Universitat Nacional de Còrdova, Argentina (2000). Màster en Estudis Internacionals per la Universitat de Barcelona (2003). És autora de diverses publicacions: "*¿Islas Malvinas o Falkland Islands? La cuestión de la soberanía sobre las islas del Atlántico Sur*", Sèrie Conflictos Olvidados, Asociación para las Naciones Unidas en España (ANUE), Barcelona, 2007; "*Afganistán ante la encrucijada de la reconstrucción*", Sèrie Conflictos Olvidados, ANUE, Barcelona, 2007. Entre els articles, es poden destacar: "*Los derechos de la mujer en Afganistán: la lucha continúa*", Revista ANUE N° 37, Barcelona, 2009; "*Les dones del Sàhara Occidental*", Secció Dones i Conflictes Armats, Observatori Solidaritat UB, Barcelona, 2008; "*Tibet y los Juegos Olímpicos*", Revista ANUE N° 36, Barcelona, 2008; "*Fuerzas Internacionales en Afganistán*", Revista ANUE N°35, Barcelona, 2007.

David Bondia. Professor titular de Dret internacional públic i Relacions internacionals de la Universitat de Barcelona, en la qual imparteix docència dintre de la Llicenciatura de Dret i de Ciències Polítiques, així com dintre dels estudis de Tercer Cicle i Postgrau. També ha impartit la docència sobre el mecanisme de garantia establert pel conveni Europeu de Drets Humans a diverses Universitats espanyoles i a la Universitat de Montpeller I i sobre la protecció internacional dels drets humans en diverses Universitats estrangeres, entre elles les Universitats de Sofia, Sarajevo, Tuzla, Mostar, Mar del Plata i Flacso/Sant Andrés (Buenos Aires), Concepción (Xile), Nova (Estats Units) Cali i Bogotá (Colòmbia) i la Shahid Beheshti University (Iran). Entre les seves línies d'investigació es troba la protecció internacional dels drets humans, la jurisdicció penal internacional, el règim jurídic dels actes unilaterals dels Estats i les sancions internacionals. Membre del grup de treball sobre Israel i Palestina de l'Euro-Mediterranean Human Rights Network. Ha participat en diverses missions de juristes en els Territoris Palestins Ocupats i a Israel. Director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.



Publicació coordinada per Luca Gervasoni i Vila,
Codirector de NOVA- Noviolència Activa i Construcció de Pau.

Aquest document de treball ha estat publicat amb el recolzament del Programa Barcelona Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.



Traducció al català: Maria Morillo
Disseny portada: Quim Milla
Disseny i edició de l'estudi: Estudiologo
Impressió de: Zero Pre impresion

Aquest document està disponible a la web: www.alcor.palestina.cat



Aquesta publicació s'ha realitzat sota llicència Creative Commons.

Introducció

“Si la nostra bogeria va poder acabar, com ho va fer, això hauria de ser també possiblea qualsevol lloc del món. Si la pau va poder venir a Sud-àfrica, segurament pot arribar a Terra Santa.”

Desmond Tutu

Aquest informe reduït, que porta per títol “*Apartheid contra el poble palestí*” pretén, des de la distància -sense cap presa de partit preconcebuda- i des de l’anàlisi, per una part, de la normativa jurídica internacional en matèria de drets humans i del dret internacional humanitari i, d’altra banda, de la legislació nacional i de la seva aplicació, tant a Israel com als Territoris Palestins Ocupats, determinar l’existència o no **d’un crim d’apartheid contra el poble palestí**.

Al llarg de l’estudi, podrem apreciar què s’entén per crim d’apartheid. Sabem què va passar a Sud-àfrica, sospitem què pot estar passant a Israel i als Territoris Palestins Ocupats, però ens hem detingut poc a analitzar perquè l’apartheid es va establir i es va configurar com a **crim de lesa humanitat** i quin és el seu contingut jurídic.

Si bé és cert que la Comunitat internacional va decidir tipificar la figura del crim d’apartheid arran del que estava passant a Sud-àfrica, una vegada superada la causa original de la seva creació -el règim segregacionista i racista sud-africà-, la persecució d’aquest crim de lesa humanitat continua vigent, ja sigui mitjançant l’establert a la Convenció contra l’apartheid, a l’Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional o en el Dret internacional consuetudinari.

Com disposa l’article 7 de l’Estatut de la Cort Penal Internacional, es tracta d’“actes inhumans comesos com a part d’un atac generalitzat o sistemàtic contra una població civil, amb coneixement de l’esmentat atac, comesos en el context d’un règim institucionalitzat d’opressió i dominació sistemàtics d’un grup racial sobre un o més grups racials i amb la intenció de mantenir aquest règim”. Tenint com a referent la definició més actual que ens ha estat donada, que recull tota la jurisprudència i el dret consuetudinari internacional sobre això, el present informe tracta de determinar, seguint també l’establert en la Convenció contra l’apartheid, si el poble palestí està sofrint una situació i una política equiparables.

Més enllà de les violacions del dret internacional humanitari que està cometent Israel als Territoris Palestins Ocupats, l’informe se centra bàsicament en l’anàlisi del **dret internacional dels drets humans**. Per una part, resulten fonamentals els pronunciaments que realitzen els experts que conformen els diferents mecanismes convencionals establerts als tractats internacionals en matèria de drets humans. La importància rau en el fet de referir-se a tractats internacionals ratificats per Israel, d’aplicació a tots els territoris sota la seva jurisdicció -Israel i Territoris Palestins Ocupats- i que analitzen informació subministrada pel propi govern israelià. Per tant, les condemnes reiterades que realitzen aquests experts no poden ser qualificades de partidistes i interessades ja que el propi govern d’Israel els ha reconegut aquesta competència.

Per si això fos poc, a l’informe també podrem apreciar com, en l’àmbit de diferents mecanismes extraconvencionals, diversos Relators Especials han estat contundents respecte de la política racista i segregacionista duta a terme, com a pla preconcebut, per part de diversos òrgans i autoritats israelianes. Tot això completat amb una altra documentació de Nacions Unides, inclosa

l'Opinió Consultiva de la Cort Internacional de Justícia sobre les conseqüències jurídiques de la construcció d'un mur als Territoris Palestins Ocupats.

Després de l'anàlisi de la normativa internacional, l'informe centra la seva atenció en la legislació aplicable a Israel i als Territoris Palestins Ocupats i posa de manifest no només la discriminació que pateix el poble palestí, sinó també la negació de la seva dignitat com a éssers humans, la qual cosa té una catalogació jurídica concreta: **crim d'apartheid**.

Un cop aixecat el vel que impedeix a la Comunitat internacional veure els paral·lelismes entre Sud-àfrica d'una banda i Israel i els Territoris Palestins Ocupats de l'altra, es realitzen unes propostes d'acció, que haurien de vincular a Estats, Organitzacions internacionals i societat civil en raó de condemnar aquestes polítiques d'*apartheid* i a qui les practiquen, així com esfondrar les barreres, no només físiques sinó també jurídiques, que impedeixen al poble palestí recuperar la dignitat que li està sent arrabassada i gaudir plenament dels drets humans i de les llibertats fonamentals que li corresponen.

Vistos els resultats finals als quals arriba l'informe, la seva autora bé el podria haver titulat "La negació de la realitat", "Una veritat incòmoda" o "Com no reconèixer les evidències?", però sembla més oportú el títol finalment elegit "*apartheid* contra el poble palestí" doncs, més enllà d'ideologies o afinitats, ens permet veure que, atenent a dades objectives i a criteris estrictament jurídics, sobren els motius per denunciar el crim d'*apartheid* que s'està cometent contra el poble palestí.

Dr. David Bondia Garcia

Professor Titular de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals
Universitat de Barcelona

Índex:

Què és l'apartheid?.....	9
Elements constitutius del crim d' <i>apartheid</i>	9
On es troba recollit el crim d' <i>apartheid</i> ?	9
La Convenció Internacional sobre la Repressió i el Càstig del Crim d' <i>Apartheid</i>	10
Poden ser sancionats els responsables de cometre aquest crim?	11
Legislació Internacional aplicable a Israel i als Territoris Palestins Ocupats	12
Normes jurídiques internacionals que ha d'aplicar Israel	12
Opinió consultiva de la Cort Internacional de Justícia sobre les conseqüències jurídiques de la construcció d'un mur als Territoris Palestins Ocupats	13
Tractats de drets humans ratificats per Israel	14
Dret internacional humanitari aplicable als Territoris Palestins Ocupats	14
Violacions de drets humans a Israel i als Territoris Palestins Ocupats	15
Violacions identificades pels Comitès dels Tractats	15
Violacions identificades pels Relators Especials de les Nacions Unides	19
Legislació aplicable a Israel i als Territoris Palestins Ocupats.....	25
Diferents grups afectats per aquesta legislació	25
Legislació israeliana	26
Les Ordres Militars	27
Conclusió: Existeix <i>apartheid</i> a Israel i als Territoris Palestins Ocupats?	29
Propostes d'acció	32
Propostes als governs	32
Propostes a la societat civil	33
Altres propostes	33

Què és l'apartheid?

Apartheid és un terme afrikaner que significa “**separació**”. És un sistema que consagra, a través de lleis, polítiques i pràctiques la supremacia d'un grup humà sobre un altre, basant-se en criteris racials. El mateix es va desenvolupar a Sud-àfrica entre els anys 1948 i 1990 i va crear tot un entramat legal que va institucionalitzar la segregació racial.

ELEMENTS CONSTITUTIUS DEL CRIM D'APARTHEID

Segons va determinar el Grup Especial d'Experts¹ de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides, aquests elements són:

- 1) La política “de bantustans”, que crea zones reservades a determinats grups racials.
- 2) Els reglaments relatius a la circulació dels africans negres i asiàtics a les zones urbanes.
- 3) La política demogràfica l'objectiu de la qual és reduir el nombre de la població negra, mentre s'afavoreix la immigració blanca.
- 4) L'empresonament i els maltractaments dels dirigents polítics no blancs i dels presos no blancs en general.

Totes aquestes infraccions es produeixen a gran escala, i constitueixen una pràctica sistemàtica de discriminació pel que fa als drets humans més essencials.

ON ES TROBA RECOLLIT EL CRIM D'APARTHEID?

- Convenció Internacional sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Racial (1965).
- Convenció sobre la Imprescriptibilitat dels Crims de Guerra i dels Crims de Lesa Humanitat (1968).
- Convenció Internacional sobre la Repressió i el Càstig del Crim d'*Apartheid* (1973).
- Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional (1998).

Si bé ja no existeix a Sud-àfrica, l'*apartheid*, com a **crim de lesa humanitat**, encara és condemnat per la legislació internacional, ja que constitueix una de *les pitjors formes de discriminació racial*.

¹ Comissió de Drets Humans, Estudi sobre la qüestió de l'apartheid des del punt de vista del dret penal internacional, E/CN.4/1075, 15 de febrer de 1972, pp. 51 – 52.

LA CONVENCIÓ INTERNACIONAL SOBRE LA REPRESSIÓ I EL CÀSTIG DEL CRIM D'APARTHEID

La Convenció va ser aprovada per 91 vots a favor, 4 en contra (Estats Units d'Amèrica, Portugal, el Regne Unit i Sud-àfrica) i 26 abstencions. Va entrar en vigor el 18 de juliol de 1976 de conformitat amb l'article XV i actualment compta amb 107 ratificacions. Israel no ha signat ni ratificat el Conveni.

L'Article II defineix l'*apartheid* com aquells

“...actes inhumans comesos a fi d'instituir i mantenir la dominació d'un grup racial de persones sobre qualsevol altre grup racial de persones i d'oprimir-lo sistemàticament”.

Aquests actes són:

a) *La denegació a un o més membres d'un o més grups racials del dret a la vida i a la llibertat de la persona:*

- I. Mitjançant l'assassinat de membres d'un o més grups racials;*
- II. Mitjançant atemptats greus contra la integritat física o mental, la llibertat o la dignitat dels membres d'un o més grups racials, o la seva submissió a tortures o a penes o tractes cruels, inhumans o degradants;*
- III. Mitjançant la detenció arbitrària i la presó il·legal dels membres d'un o més grups racials;*

b) *La imposició deliberada a un o més grups racials de condicions d'existència que hagin de portar la seva destrucció física, total o parcial;*

c) *Qualsevol mesures legislatives o d'un altre ordre destinades a impedir a un o més grups racials la participació en la vida política, social, econòmica i cultural del país i a crear deliberadament condicions que impedeixin el ple desenvolupament de tal grup o tals grups, en especial denegant als membres d'un o més grups racials els drets humans i llibertats fonamentals, entre ells el dret al treball, el dret a formar associacions sindicals reconegudes, el dret a l'educació, el dret a sortir del seu país i a tornar al mateix, el dret a una nacionalitat, el dret a la llibertat de circulació i de residència, el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió i el dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques;*

d) *Qualsevol mesures, incloses les de caràcter legislatiu, destinades a dividir la població segons criteris racials, creant reserves i guetos separats per als membres d'un o més grups racials, prohibint els matrimonis mixtos entre membres de diferents grups racials i expropiant els béns arrels pertanyents a un o més grups racials o a membres dels mateixos;*

e) *L'explotació del treball dels membres d'un o més grups racials, en especial sotmetent-los a treball forçat;*

f) *La persecució de les organitzacions i persones que s'oposen a l'apartheid privant-les de drets i llibertats fonamentals.*

PODEN SER SANCIONATS ELS RESPONSABLES DE COMETRE AQUEST CRIM?

Poden ser sancionats els responsables de cometre aquest crim a Israel i als Territoris Palestins Ocupats, encara que Israel no hagi ratificat la Convenció contra l'*Apartheid*? **Sí.** Encara que Israel no s'hagi obligat mitjançant la ratificació d'aquest Tractat Internacional referit al crim d'*apartheid*, ha de respectar igualment les normes en ell contingudes, ja que la repressió i la sanció dels

crims de lesa humanitat constitueix una **norma imperativa generada a partir del costum internacional i per tant vincula i obliga als Estats més enllà que hagin ratificat tractats internacionals o no.**

En el que afecta a la responsabilitat dels individus, en els Principis de Nuremberg s'estableix que: "El fet que el dret intern no imposi pena alguna per un acte que constitueixi delictes de dret internacional no eximeix de responsabilitat en dret internacional a qui ho hagi comès" (Principi II) ².

L'*apartheid*, com a **crim de lesa humanitat**, està subjecte a dos principis que ho diferencien dels delictes comuns:

- **Principi de jurisdicció universal o extraterritorialitat.** Comporta la possibilitat de jutjar als responsables dels crims de lesa humanitat, basant-se exclusivament en la naturalesa dels mateixos, sense tenir en compte la nacionalitat de l'acusat o de la víctima ni el lloc en el qual es va cometre el delictes. Aquest principi està recollit en diversos tractats internacionals, entre ells la Convenció Internacional per a la Repressió i Càstig del Crim d'*apartheid* (articles IV i V) i en la legislació interna de diversos Estats, entre ells Espanya (article 23.4 de la Llei Orgànica del Poder Judicial).

- **Principi d'imprescriptibilitat penal.** Els crims de lesa humanitat han de ser perseguits i els seus autors jutjats, sense importar el moment en que aquests es van cometre. És a dir, el seu enjudiciament no té limitació en el temps, com tenen altres delictes.

² Principis de Dret Internacional reconeguts per l'Estatut i per les sentències del Tribunal de Nuremberg. Extret del Projecte de Codi de Delictes contra la Pau i la Seguretat de la Humanitat - Compendi d'instruments internacionals pertinents, ONU, A/CN.4/368, 13 abril de 1983.

Legislació Internacional aplicable a Israel i als Territoris Palestins Ocupats

NORMES JURIDIQUES INTERNACIONALS QUE HA D'APLICAR ISRAEL

Quina legislació internacional de drets humans i de dret humanitari ha d'aplicar Israel en el seu territori i en els Territoris Palestins Ocupats? Israel afirma que els tractats internacionals de drets humans que ha ratificat s'apliquen únicament a Israel, degut al fet que els mateixos protegeixen als ciutadans enfront del propi Estat en temps de pau, i no en els Territoris Palestins Ocupats, on s'aplicarien les normes de dret humanitari. A la vegada, Israel sosté que l'ocupació de la Franja de Gaza va acabar el 12 de setembre de 2005, data que es van transferir plens poders a l'Autoritat Palestina, amb la qual cosa, Israel no té l'obligació de fer-se càrrec del benestar dels residents de la Franja³.

Podem veure que això no és cert:

- La Cort Internacional de Justícia va determinar que en els Territoris Palestins Ocupats s'ha d'aplicar la legislació sobre drets humans, a més de les normes de dret internacional humanitari⁴.
- Com a **potència ocupant**, Israel està obligat a complir amb les obligacions establertes pel dret internacional humanitari i pel dret internacional dels drets humans. I aquesta obligació s'estén no només a Cisjordània, sinó també a la Franja de Gaza, ja que "un territori està ocupat si es troba sota "el control efectiu" d'un Estat diferent de l'Estat sobirà"⁵. Per això, "la prova per determinar si un territori es considera ocupat conforme al dret internacional és el control efectiu, i no la presència física permanent de les forces militars de la Potència ocupant en el territori en qüestió"⁶.

Així, el **control efectiu d'Israel sobre la Franja de Gaza** es demostra a través dels següents factors:

- a) El control substancial dels sis passos fronterers terrestres de Gaza.
- b) El control mitjançant incursions militars, atacs amb coets i detonacions sonores.
- c) El control total de l'espai aeri i de les aigües territorials de Gaza.
- d) El control del registre de la població palestina (l'exèrcit israelià controla la definició de quins són palestins i quins es consideren residents a Gaza i Cisjordània)⁷.

³ Decisió del Tribunal Suprem d'Israel a Al Bassiouni c. el Primer Ministre.

⁴ Opinió Consultiva de la Cort Internacional de Justícia sobre les conseqüències jurídiques de la construcció d'un mur en els Territoris Palestins Ocupats, A/ES-10/273, de 9 de juliol de 2004, paràgraf 114.

⁵ Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, Sr. Richard Falk, A/63/326, agost 2008.

⁶ Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, Sr. John Dugard, A/HRC/7/17, de 21 de gener de 2008.

⁷ Font: Ibid.

OPINIÓ CONSULTIVA DE LA CORT INTERNACIONAL DE JUSTÍCIA SOBRE LES CONSEQÜÈNCIES JURÍDIQUES DE LA CONSTRUCCIÓ D'UN MUR ALS TERRITORIS PALESTINS OCUPATS⁸

Main conclusions reaffirming the law applicable to the Occupied Palestinian Territories in terms of international human rights law and international humanitarian law:

- a) El poble palestí té dret a la lliure determinació i la construcció del mur perjudica greument l'exercici d'aquest dret;
- b) Israel té l'obligació legal d'aplicar el Quart Conveni de Ginebra als territoris palestins ocupats;
- c) Els assentaments són il·legals perquè contravenen el paràgraf 6 de l'article 49 del Quart Conveni de Ginebra;
- d) Israel està obligat a aplicar els convenis i convencions internacionals de drets humans en els i, per tant, la seva conducta s'haurà d'avaluar a la llum dels convenis i convencions internacionals de drets humans i del Quart Conveni de Ginebra;
- e) El règim vigent a la zona tancada situada entre el mur i la Línia Verda obstaculitza el dret a la llibertat de circulació garantit en l'article 12 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i el dret al treball, la salut, l'educació i un nivell de vida adequat proclamat en el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals;
- f) La destrucció de béns per construir el mur contravé l'article 53 del Quart Conveni de Ginebra i no està justificada per motius de necessitat per les operacions militars ni de seguretat nacional;
- g) El mur no es pot justificar per motius de legítima defensa;
- h) L'annexió de Jerusalem oriental és il·legal;
- i) La construcció del mur per Israel en el Territoris Palestins Ocupats, inclosa Jerusalem oriental i els seus voltants, i el règim connex, són contraris al dret internacional; i Israel està obligat, per llei, a detenir la construcció del mur, a desmantellar-lo i a reparar els danys causats per la seva construcció;
- j) Tots els Estats tenen l'obligació jurídica de no reconèixer la situació il·legal resultant de la construcció del mur i de fer que Israel respecti el Quart Conveni de Ginebra;
- k) Les Nacions Unides, i especialment l'Assemblea General i el Consell de Seguretat, haurien de considerar quines mesures addicionals són necessàries per posar fi a la situació il·legal resultant de la construcció del mur i de règim connex, "tenint degudament en compte la present opinió consultiva".

⁸ A/ES-10/273, de 9 de juliol de 2004.

TRACTATS DE DRETS HUMANS RATIFICATS PER ISRAEL⁹

Les normes de dret internacional dels drets humans que s'han d'aplicar als Territoris Palestins ocupats i a Israel, recollides en els diversos tractats de drets humans ratificats per Israel, són les següents:

- **Convenció Internacional sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació Racial** (ratificada per Israel el 03/01/1979).
- **Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics** (ratificat per Israel el 03/10/1991).
- **Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals** (ratificat per Israel el 03/10/1991).
- **Convenció sobre els Drets de l'Infant** (ratificada per Israel el 03/10/1991).
- **Convenció contra la tortura i altres tractes cruels, inhumans o degradants** (ratificada per Israel el 03/10/1991).
- **Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació cap a la dona** (ratificada per Israel el 03/10/1991).

DRET INTERNACIONAL HUMANITARI APLICABLE ALS TERRITORIS PALESTINS OCUPATS

Les normes de dret internacional humanitari que shan d'aplicar en els Territoris Palestins Ocupats són les següents:

- Les contingudes en el **IV Conveni de l'Haia, relatiu a les lleis i costums de la guerra terrestre, a l'annex del qual figura el Reglament de l'Haia, del 18 d'octubre de 1907**. Israel no és part d'aquest Conveni, però la Cort Internacional de Justícia ha determinat que les disposicions contingudes en aquest formen part del **dret consuetudinari** que, com a tal, **obliga a tots els Estats**, inclòs Israel¹⁰.
- Les contingudes en el **IV Conveni de Ginebra del 12 d'agost de 1949 relatiu a la protecció deguda a les persones civils en temps de guerra** (ratificat per Israel el 06/07/1951).
- Les **normes consuetudinàries de dret internacional humanitari** aplicables a l'ocupació, que com a tals, són d'obligat compliment per a Israel.

⁹ Font: Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans de Nacions Unides: <http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/newhwstatusbycountry?OpenView&Start=1&Count=250&Expand=84#84>.

¹⁰ Opinió Consultiva de la Cort Internacional de Justícia sobre les conseqüències jurídiques de la construcció d'un mur en Territoris Palestins Ocupats, A/ÉS-10/273, de 9 de juliol de 2004, paràgraf 89.

Violacions de drets humans a Israel i als Territoris Palestins Ocupats

VIOLACIONS IDENTIFICADES PELS COMITÈS DELS TRACTATS

Israel ha ratificat la gran majoria de tractats internacionals relatius a la protecció i promoció dels drets humans. Cadascun d'aquests tractats compta amb un òrgan de vigilància anomenat Comitè, que vetlla per la seva aplicació i al que els Estats, havent acceptat lliurement el tractat, han de remetre informes periòdics on es detalla la manera que aquests drets s'incorporen a les seves legislacions i es fan efectius. A la vegada, el Comitè "respon" a aquests informes amb les seves Observacions Finals, expressant a l'Estat les seves recomanacions i preocupacions. En el cas particular d'Israel, els Comitès, en les seves Observacions Finals, han denunciat les constants violacions als drets humans a les quals es veu sotmès el poble palestí, que analitzades conjuntament, manifesten l'existència d'un règim d'*apartheid*. A continuació realitzarem un llistat d'aquestes violacions, a partir dels darrers informes dels Comitès dels tractats.

1. Comitè per la Eliminació de la Discriminació Racial¹¹

A Israel:

- Establiment en la legislació de privilegis a favor dels nacionals jueus quant a **l'accés a la terra i a determinades prestacions** (§ 23).
- **Negació del dret dels desplaçats i refugiats palestins a regressar i recuperar les seves terres a Israel** (§ 23).
- **Exclusió dels ciutadans àrabs israelians d'algunes terres** controlades per l'Estat a través de l'establert com a criteri d'idoneïtat social per sol·licitar l'accés a la terra per l'Administració de Terres d'Israel (la condició que els sol·licitants han de ser "idonis per a viure en un règim de petites comunitats") (§ 23).
- Existència de **"sectors" separats per a jueus i àrabs**, en particular en **l'habitatge i l'ensenyament**, el que dona lloc a un tracte i un finançament desiguals que pot representar segregació racial (§ 22).
- **Baix nivell d'assignació per l'ensenyament dels ciutadans àrabs israelians**, el que constitueix una barrera a l'accés a l'ocupació i es reflecteix perquè la mitjana dels seus ingressos estan notablement per sota dels que tenen els ciutadans jueus (§ 24).
- Diferències en els **índexs de mortalitats infantils i d'esperança de vida de la població jueva i no jueva**. Les dones i nenes de les minories solen ser les més desfavorides (§ 24).
- **Discriminació** indirecta dels àrabs a través dels exàmens psicomètrics que s'empren per a comprovar l'aptitud, habilitat i personalitat per a **l'accés a l'ensenyament superior** (§27).

¹¹ Concluding Observations of the Committee on the Elimination of Racial Discrimination, Israel, CERD/C/ISR/CO/13, 14th June 2007.

- **Discriminació racial a través de l'accés a serveis públics associats al servei militar**, com l'habitatge i l'educació, tenint en compte que la majoria dels ciutadans àrabs israelians no presten el servei militar (§ 21).
- **Falta de preservació del patrimoni cultural i religió àrab**, tenint en compte que existeixen institucions culturals jueves que protegeixen el patrimoni jueu. Diferent nivell de protecció dels sants llocs jueus i no jueus (§ 28).
- **Falta de protecció i recursos judicials efectius contra actes discriminatoris**. No existeix per part de la Fiscalia General una política clara i decidida en l'enjudiciament de polítics, funcionaris de l'Estat i altres figures públiques per fer declaracions d'incitació a l'odi contra la minoria àrab (§ 29).
- Mesures que modifiquen la composició demogràfica dels territoris palestins ocupats (§ 14).

Als Territoris Palestins Ocupats:

- Existència del **Mur de separació a Cisjordània** (§ 33).
- **Restriccions a la llibertat de circulació** imposades pel Mur i altres barreres (§ 34).
- Aplicació de **lleis diferents als colons jueus i als palestins** (§ 36).
- Aplicació de diferents lleis penals que infligeixen **més detencions perllongades i càstigs més greus als palestins** que als israelians pels mateixos delictes (§ 36).
- **Desigualtat en la distribució dels recursos hídrics** en detriment dels palestins (§ 36).
- **Demolició d'habitatges de palestins** (§ 26).
- **Violència persistent dels colons jueus** dels assentaments cap a la població palestina (§ 37).

2. 2. Comitè de Drets Humans¹²

A Israel:

- Declaracions públiques formulades per personalitats israelianes en relació amb els àrabs, que poden constituir una *crida a l'odi racial i religió i una incitació a la discriminació, l'hostilitat i la violència* (§ 20).
- **Legislació israeliana que vulnera drets del poble palestí** (Llei de nacionalitat i entrada a Israel (ordre temporal) de 31 de juliol de 2003, Llei de ciutadania de 1952) (§ 22).
- **Baix percentatge d'israelians àrabs en el sector públic i l'administració**. No hi ha progrés en la millora de la participació, especialment de les dones (§ 23).

Als Territoris Palestins Ocupats:

- Ús freqüent de diverses formes de **detenció administrativa**, restriccions a l'accés a un advocat i falta d'informació sobre els motius de la detenció (§ 12).
- **Redacció ambigua** de les **normes relatives a terrorisme**, vaguetat de les definicions en les lleis, que atempten contra el principi de legalitat, així com l'ús de presumpcions probatòries en contra de l'acusat (§ 14).
- Pràctica de "**execucions selectives**" de qui Israel *sospita* que són terroristes, el que s'utilitzaria, almenys en part, com element de dissuasió o càstig (§ 15).

¹² Observacions finals del Comitè de Drets Humans: Israel. 21/08/2003, CCPR/CO/78/ISR. El tercer i darrer Informe Periòdic d'Israel (CCPR/C/ISR/3 HRI/CORE/ISR/2008, de 21/11/2008) serà considerat en la 97^a Sessió del Comitè de Drets Humans, a Ginebra, Octubre 2009.

- **Demolició de béns i habitatges** de famílies amb membres que es consideraven o es consideren sospitosos de participació en activitats terroristes o atacs suïcides amb bombes, *amb caràcter en part punitiu* (§ 16).
- Ús dels residents locals com “**escuts humans voluntaris**” per part de les Forces de Defensa d'Israel (FDI) durant les operacions militars, en particular per registrar els habitatges i ajudar que es rendeixin les persones que Israel ha determinat que són sospitosos de terrorisme (§ 17).
- Ús per part d'Israel de *mètodes d'interrogatori* que constitueixen **tortura** (§ 18).
- *Greus i injustificables restriccions sobre el dret a la llibertat de circulació dels palestins* a través de l'establiment d'una “**Zona de Separació**”, mitjançant la construcció d'un mur i d'una tanca en algunes parts, més enllà de la Línia Verda (§ 19).

3. Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals¹³

A Israel:

- **Diferència de tracte entre jueus i no jueus, particularment amb les comunitats àrabs i beduïnes, quant a l'exercici dels drets econòmics, socials i culturals.** *“L'excessiva insistència que l'Estat és un “Estat jueu” fomenta la discriminació i relega els ciutadans no jueus a la condició de ciutadans de segona classe”. Aquesta actitud discriminatòria s'aprecia clarament en el nivell de vida més baix que se segueix registrant entre els àrabs israelians com a resultat, entre altres coses, de taxes d'atur més elevades, les restriccions a l'afiliació i la participació sindical, la falta d'accés a l'habitatge, l'aigua, l'electricitat i l'atenció sanitària, i el seu nivell més baix d'educació...”* (§ 16).
- **La Llei israeliana del retorn** que *“suposa en la pràctica un tracte discriminatori contra els no jueus, en particular els refugiats palestins”*. Pràctica restrictiva respecte la reunificació de les famílies palestines, adoptada per raons de seguretat nacional (§ 18).
- **Augment de la taxa d'atur**, particularment significatiu en els sectors no jueus de la població, i que supera el 50 % en els territoris ocupats *“com a conseqüència dels tancaments, que han impedit als palestins treballar a Israel”* (§ 20). La desigualtat entre salaris de jueus i àrabs, l'escassa representació de la població àrab en l'administració pública i les universitats és alarmant (§ 21).

Als Territoris Palestins Ocupats:

- *Deplorables condicions en que viuen els palestins*, els quals, a causa de la continuïtat de l'ocupació i les conseqüents mesures de tancament, tocs de queda perllongats, controls de carretera i controls de seguretat, sofreixen greus restriccions en l'exercici dels drets econòmics, socials i culturals reconeguts en el Pacte, especialment pel que fa a **l'accés al treball, la terra, el proveïment d'aigua, l'atenció sanitària, l'educació i els aliments** (§ 19).
- **Limitacions d'accés, distribució i disponibilitat d'aigua** que per als palestins degut a un sistema de gestió, extracció i distribució injust dels recursos hídrics compartits, que estan predominantment sota control israelià (§ 25).
- *Demolició d'habitatges*, confiscació de terres i restricció dels drets de residència per part de les autotitats israelianes. Adopció de polítiques que condueixen a **condicions deficients d'habitatge i vida**, particularment *l'amuntegament extrem* i la falta de serveis,

¹³ Observacions finals del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals: Israel. 26/06/2003, E/C.12/1/Add.90.

dels palestins a Jerusalem oriental, sobretot a la ciutat vella. *Pràctica constant d'expropiació de terres i recursos dels palestins per propiciar l'expansió dels assentaments israelians en els territoris ocupats* (§ 26).

4. Comitè dels Drets dels Infants¹⁴

A Israel i als Territoris Palestins Ocupats:

- *Desigualtats en el gaudi dels drets econòmics, socials i culturals* (l'accés a l'educació, atenció sanitària, als serveis socials) patides pels àrabs israelians i altres minories i els nens palestins als Territoris Palestins Ocupats (§ 26).

- Enormes diferències en els serveis prestats als *nens jueus amb discapacitats i a nens àrabs israelians amb discapacitats* (§ 42).

- A Israel el *nivell d'inversió i la qualitat de l'educació* és molt més baix en el sector àrab israelià que en el sector jueu (§ 54).

Als Territoris Palestins Ocupats:

- Diferència discriminatòria establerta en la **definició legal de nen**. A Israel, són nens els menors de 18 anys i als Territoris Palestins Ocupats són nens els *menors de 16 anys* (§ 24).

- *Detenció i interrogatori de nens* (§ 62).

- Existència d'acusacions i denúncies de **pràctiques inhumanes o degradants i de tortures i maltractaments** a nens palestins comeses per agents de policia durant la detenció i l'interrogatori i en els llocs de retenció (§ 36).

- Ordres militars per les quals es pot prorrogar la retenció en règim d'incomunicació de menors i que no ofereixen les degudes garanties processals ni permeten l'assistència lletrada ni les visites familiars (§ 62).

- Greu empitjorament de la **salut dels infants** i dels **serveis de salut que se'ls proporcionen**, especialment els resultants de les mesures imposades per les FDI, entre altres, els tancaments de carreteres, els tocs de queda i les restriccions a la circulació, així com la destrucció de la infraestructura econòmica i sanitària palestina. Retards i ingerències en les activitats del personal mèdic, l'escassetat de subministraments mèdics bàsics i la malnutrició dels nens a causa dels problemes de funcionament dels mercats i els preus prohibitius dels aliments de primera necessitat" (§ 44).

- *Demolició a gran escala d'habitatges i infraestructures que constitueix una greu violació del dret dels nens d'aquests territoris a un nivell de vida adequat* (§ 50).

- Repercussió del *terrorisme* en els drets de l'infant a Israel, així com la repercussió de les *accions militars* en els drets de l'infant als Territoris Palestins Ocupats i l'absència de modalitats d'indemnització als nens víctimes de les operacions de les FDI en aquest territori (§ 58).

- **Greu empitjorament de l'accés a l'educació** de resultes de les mesures imposades per les FDI i, entre altres coses, el tancament de carreteres, els tocs de queda i les restriccions a la circulació, així com la destrucció de la infraestructura escolar (§ 52).

¹⁴ Observacions finals del Comitè dels Drets dels Infants: Israel. 09/10/2002, CRC/C/15/Add.195.

5. Comitè contra la Tortura¹⁵

A Israel i als Territoris Palestins Ocupats:

- Denúncies de tortures i maltractaments a menors palestins (§ 52).
- Detenció administrativa i ús continu de la detenció en situació **d'incomunicació**, fins i tot en el cas de *nens* (§ 52).
- Poques causes judicials iniciades contra les forces del poder públic denunciades per cometre *maltractaments i tortures* (§ 52).
- **Polítiques israelianes de tancaments i les polítiques de demolició d'habitatges poden equivaler a tractes o penes cruels, inhumans o degradants** (§ 52).
- Pràctica judicial d'admetre proves objectives derivades d'una confessió inadmissible (§ 52).
- Casos d'"**assassinats extrajudicials**" (§ 52).

6. Comitè per la eliminació de la discriminació contra la dona¹⁶

A Israel:

- Escassa presència i representació de les dones àrabs israelianes en càrrecs de l'administració pública (§ 31).
- Situació de *desigualtat, discriminació i vulnerabilitat* que es troben les dones àrabs israelianes, que són evidents en temes com l'educació i la salut (§ 35). Aquesta desigualtat és encara superior en el cas de les dones beduïnes del Neguev (§ 39).

Als Territoris Palestins Ocupats:

- *Restriccions a la llibertat de circulació* sobretot als controls de seguretat israelians, que menyscaben els drets de les dones palestines, inclòs el dret d'accés a serveis d'atenció sanitària per a les **dones embarassades** (§ 37).

VIOLACIONS IDENTIFICADES PELS RELATORS ESPECIALS DE LES NACIONS UNIDES

Els "procediments especials" són els mecanismes extra-convencionals de protecció dels drets humans establerts per la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides (organisme reemplaçat des de l'any 2006 pel Consell de Drets Humans). Reben el nom, entre d'altres, de "Relators Especials". Diferents procediments especials s'han preocupat per la situació dels drets humans a Israel i als Territoris Palestins Ocupats. A continuació repassarem els darrers informes dels procediments especials referits al tema que ens ocupa, on es denuncia la situació de discriminació a la que es veu sotmès el poble palestí.

1. Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, Sr. Richard Falk¹⁷.

- "El Relator Especial pren nota en particular del fet que l'ocupació militar del territori palestí s'ha perllongat durant més de 40 anys i que té característiques de colonialisme i apartheid, com va assenyalar el Relator Especial anterior" (§ 3).

¹⁵ Observacions finals del Comitè contra la Tortura: Israel, 25/09/2002, A/57/44.

¹⁶ Observacions finals del Comitè CEDAW: Israel CEDAW/C/ISR/CO/3, de 22 de juliol de 2005. Els informes quart i cinquè ja presentats per Israel (CEDAW/C/ISR/4) seran analitzats en properes sessions del Comitè.

- S'està "arribant a nivells perillosos i insostenibles de **patiment i trauma mentals i físics per a la població palestina** que viu sota l'ocupació" (§ 6).

- Els controls de seguretat incideixen negativament en l'accés als hospitals i centres mèdics que es troben a les ciutats, des dels llogarets i els campaments de refugiats. Aquestes condicions adverses generen diverses malalties, especialment en els nens que sofreixen de desnutrició i de diferents traumes (§ 38).

- Tots els desplaçaments són *extremadament difícils* a causa de la combinació de controls de seguretat, talls de carreteres i la necessitat d'obtenir permisos. Aquestes restriccions fan que l'accés a Israel sigui pràcticament impossible per a la majoria dels palestins de Cisjordània (§ 38). "Aquestes restriccions semblen excessives, i amb freqüència han anat acompanyades de diverses pràctiques intimidatòries i humiliants que restringeixen la circulació dels palestins a la Ribera Occidental..." (§ 44).

- "El règim de confinament suposa un **càstig col·lectiu**..." (§ 44).

- "L'ampliació dels **assentaments** ha estat particularment notable a Jerusalem Oriental... L'expansió dóna suport a la política israeliana encaminada a assolir que la població de Jerusalem Oriental sigui majoritàriament israeliana, per això s'expulsa als palestins. A més, es fa cas omís de la presència de 250.000 jueus que viuen a Jerusalem Oriental "il·lícitament" (§ 33).

- "El 40% de la Ribera Occidental és inaccessible i inutilitzable per a fins residencials, agrícoles, comercials o per a la urbanització municipal a causa de la quantitat de terres confiscades per establir assentaments, zones militars d'accés restringit (inclosa la gairebé totalitat de la Vall del Jordà) i reserves naturals instituídes per Israel" (§ 32).

- Els **tancaments i el procés d'"acantonament" del territori**, fan pràcticament impossible realitzar qualsevol activitat econòmica rendible (§ 38).

- Taxes d'atur i pobresa elevadíssimes. L'índex de pobresa actual a Gaza i Cisjordània és del 59 % i la inseguretat alimentària afecta, almenys, a un 38% de la població de tot el Territori Palestins Ocupats. **La taxa oficial d'atur a Gaza és la més alta del món:** arriba al 45% de la població. El 95% de les fàbriques de Gaza estan tancades a causa del setge. El Banc Mundial ha assenyalat que aquest conjunt de condicions podria causar un col·lapse econòmic "irreversible" (§ 35).

2. Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, Sr. John Dugard¹⁸

- "Més del 38 % de la Ribera Occidental (Cisjordània) està ocupada per **assentaments, llocs d'avançada, zones militars i reserves naturals israelianes** a les quals els palestins tenen vedat l'accés. Els assentaments estan enllaçats entre si i amb Israel per carreteres per a colons que, en general, estan tancades als vehicles palestins. (Per tant, Israel ha engegat un sistema d'"**apartheid de les carreteres**" desconegut en l'apartheid de Sud-àfrica)" (§ 30).

- "Els assentaments són il·legals a efectes del dret internacional... constitueixen una forma de colonialisme..." (§ 32).

- **Confiscació de terres palestines per a la construcció de carreteres**, "la carretera forma part del pla més ampli d'Israel de substituir la continuïtat territorial per la "continuïtat a través dels mitjans de transport" connectant artificialment els centres de poblacions palestines per mitjà de la construcció d'una complicada xarxa de carreteres alternatives i túnels, i

¹⁷ Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, Sr. Richard Falk, A/63/326, de 25 d'agost de 2008.

¹⁸ Informe del Relator Especial sobre la situació dels drets humans als Territoris Palestins Ocupats des de 1967, John Dugard, A/HRC/17, 21 de gener de 2008.

creant a la Ribera Occidental dues xarxes de carreteres segregades, una pels palestins i l'altra pels colons israelians" (§ 33).

- **Barreres físiques** que impedeixen els desplaçaments dels palestins a Cisjordània, és evident que tenen *conseqüències desastroses per a la vida de les persones i per a l'economia*. Aquests centenars d'obstacles consisteixen en controls de seguretat vigilats i barreres no vigilades, com barreres tancades, munts de terra, blocs de ciment i rases. A aquests se sumen els controls de seguretat temporals (controls de seguretat mòbils) establerts per patrulles de l'exèrcit israelià a les carreteres de Cisjordània, per períodes que van des de mitja hora a diverses hores (§ 34).

- **Limitacions i prohibicions als viatges** dels palestins que necessiten permisos per desplaçar-se per Cisjordània i viatjar a Jerusalem oriental. *"Els controls de seguretat serveixen per a humiliar els palestins i generen sentiments de profunda hostilitat cap a Israel. Respecte això, s'assemblen a les lleis d'apartheid de Sud-àfrica que exigien els sud-africans negres que disposessin d'un permís per viatjar o residir a qualsevol lloc de Sud-àfrica"* (§ 35).

- **Mur de separació construït sobre territori palestí que té serioses conseqüències sobre la vida dels palestins**. Hi ha una zona palestina que ha quedat tancada entre la Línia Verda i el mur. Les persones que hi viuen, estan aïllades dels seus llocs de treball, de les escoles i universitats i dels centres d'atenció mèdica especialitzada. Els procediments burocràtics per a l'obtenció d'aquests permisos són *"humiliants i obstructius"*. ... Només disposen de permisos per accedir a la zona tancada al voltant del 18 % de les persones que solien treballar aquestes terres. La regulació sobre **l'obertura i tancament de les portes** que condueixen a la zona tancada és molt restrictiva: l'any 2007 només 19 de les 67 portes del mur van estar obertes perquè els palestins les puguin utilitzar diàriament al llarg de tot l'any. En aquestes portes, les FDI sotmeten a maltractaments i humiliacions els palestins que en fan ús. Totes les dificultats que experimenten els palestins que viuen a la zona tancada i a les proximitats del mur ha provocat ja el desplaçament de prop de 15.000 persones (§ 36 a 38).

- Demolicions d'habitatges: *"tant la llei com els fets demostren que aquests habitatges no s'enderroquen en el curs d'operacions "normals" de planificació urbana, sinó que són demolides de manera discriminatòria per demostrar el poder de l'ocupant sobre els ocupats"* (§ 41).

- Tant a Jerusalem oriental com a l'anomenada Zona C de Cisjordània, **no es poden construir habitatges ni estructures sense permís que rares vegades són concedits**. Com a conseqüència d'això, els palestins es veuen obligats a construir habitatges sense permís. *"A Jerusalem oriental les demolicions d'habitatges es porten a terme de manera discriminatòria: es destrueixen els habitatges dels àrabs però no els dels jueus. A la Zona C les FDI han demolit o designat per a ser demolits habitatges, escoles, clíniques i mesquites al·legant que manquen els permisos pertinents"*. Conclou el Relator afirmant que *"aquesta actuació recorda a la pràctica de l'apartheid a Sud-àfrica de destruir els pobles negres (denominats "punts negres") que estaven massa a prop de llocs en els quals vivien blancs..."* (§ 42).

- En resum, *"la construcció del mur, l'expansió dels assentaments, les restriccions a la llibertat de circulació, les demolicions d'habitatges i les incursions militars han tingut repercussions desastroses en l'economia, la salut, l'ensenyament, la vida familiar i el nivell de vida dels palestins a Cisjordània"*. ... *"la pobresa i l'atur estan arribant a cotes sense precedents; les incursions militars, el mur i els controls de seguretat tenen repercussions summament negatives per a la salut i l'ensenyament; i l'entramat de la societat està greument amenaçat"* (§ 43). **Tant a Gaza com a Cisjordània, "les accions d'Israel constitueixen un càstig col·lectiu il·legal contra el poble palestí"** (§ 44).

- Les persones detingudes, entre ells menors i detinguts "administratius" (persones que no han estat condemnades per cap delictes, les quals es retenen per períodes renovables de fins a sis mesos), són **tractats sistemàticament de manera humiliant i degradant** (§ 45).

3. Informe del Relator Especial sobre un habitatge adequat, com a part del dret a un nivell de vida adequat, Sr. Miloon Kothari. Missió als Territoris Palestins Ocupats¹⁹

- La destrucció en sèrie d'habitatges, béns i patrimoni palestins constitueix un procés continu en els Territoris Palestins Ocupats. Això causa sofriments fora de mida a persones que no tenen relació alguna amb l'actual violència... Israel afavoreix els colons il·legals adjudicant-los parcel·les generoses, atorgant-los subvencions i donant-los impunitat per les activitats delictives violentes patrocinades per l'Estat i per fons privats, i posant a la seva disposició tota sort de serveis a costa de la població local palestina i la pau i la seguretat internacionals. Essencialment, les institucions, lleis i pràctiques que Israel ha elaborat per desposseir els palestins (ara ciutadans israelians) dintre de la seva frontera de 1948 (la Línia Verda) s'han aplicat amb un efecte comparable a les zones ocupades des de 1967" (§ 7).

- Una de les característiques de l'ocupació israeliana és la **confiscació de terres i béns privats i col·lectius dels palestins, acompanyat del trasllat de població**. Com a conseqüència d'aquestes polítiques israelianes, la majoria de la població palestina viu amuntegada en campaments de refugiats, als barris històrics de les ciutats, llogarets densament poblats i barriades (§ 48).

- Els reglaments de planificació territorial establerts per Israel són discriminatoris per naturalesa. A conseqüència d'aquests, la població palestina pateix una **escassetat aguda de terra**, amb la seva conseqüent elevació de preu, l'exhauriment dels recursos hídrics i una major densitat d'habitatges (§ 17).

- Les forces d'ocupació realitzen **demolicions punitives i violentes d'habitatges palestins** per falta de llicència, i moltes vegades, aquest càstig és retroactiu a l'elaboració i publicació dels reglaments de construcció (§ 18). *Les demolicions ordenades sigui per falta de permís o amb altre pretext revesteixen una dimensió militar i un caràcter gratuïtament cruel.* (§ 22)

- Vulneració del dret a l'habitatge per part de l'exèrcit israelià per mitjà dels **bombardejos**. Moltes vegades aquests bombardejos no responen a cap objectiu militar, sinó que més aviat formen part d'un *projecte d'eliminació de la població local palestina i de continuïtat dels assentaments* (§ 26).

- **Els assentaments constitueixen un obstacle per a la pau** (§ 35). *"La implantació activa i contínua d'assentaments de colons jueus forma part del propòsit geoestratègic d'adquirir territori i recursos naturals i limitar l'espai vital de la població d'acollida palestina"* (§ 39).

4. Informe del Relator Especial sobre el dret a la alimentació, Sr. Jean Ziegler. Missió als Territoris Palestins Ocupats²⁰

- *Ja a l'any 2003, més de la meitat de les famílies palestines menjaven només una vegada al dia.* Prop del 60% dels palestins estaven vivint en condicions d'extrema pobresa (el 75% a Gaza i el 50% a Cisjordània). **Més del 50 % dels palestins depenien totalment de l'ajuda humanitària (pàg. 3)**

¹⁹ Informe del Relator Especial sobre un habitatge adequat, com a part integrant del dret a un nivell de vida adequat, Sr. Miloon Kothari, Adicció, Visita als Territoris Palestins Ocupats, E/CN.4/2003/5/Add.1, 17 de juny de 2002.

²⁰ Informe del Relator Especial sobre el dret a la alimentació, Jean Ziegler, Adicció, Missió als Territoris Palestins Ocupats, E/CN.4/2004/10/Add.2, 31 d'octubre de 2003.

- Les mesures adoptades per Israel, al·legant qüestions de seguretat, són totalment *desproporcionades i contraproductives*, ja que causen **fam i malnutrició** entre els civils palestins, entre ells dones i nens, en el que es pot considerar un càstig col·lectiu a la societat palestina (pàg. 3)
- La pràctica de confiscació de terres revela l'existència d'una estratègia encoberta de **"bantustanització"**. *"La construcció de la tanca de seguretat / mur de l'apartheid és, en opinió de molts, una manifestació concreta d'aquesta bantustanització, doncs divideix els Territoris Palestins Ocupats en cinc unitats territorials quasi contigües sense fronteres internacionals i representa una amenaça a l'establiment futur d'un Estat palestí viable amb una economia normal que pugui garantir el dret a l'alimentació de la seva pròpia població"* (pàg. 3).

5. Informe de la Relatora Especial sobre la llibertat de religió o de creences, Sra. Asma Jahangir. Missió a Israel i als Territoris Palestins Ocupats²¹

- La **llibertat de circulació**, inclòs l'accés als llocs de culte, està restringida, en particular per als musulmans i cristians palestins, mitjançant el sistema existent de permisos, visats, controls de seguretat i el mur (§ 27). *Aquestes restriccions són desproporcionades en relació als objectius que pretenen aconseguir (raons de seguretat), i discriminatòries i arbitràries en la seva aplicació* (§ 33).
- Existeix una **greu discriminació en la preservació dels llocs de culte no jueus**: Israel posseeix una extensa legislació per protegir els llocs sagrats i de culte, però *aquesta protecció només arriba als llocs jueus* (§ 37).
- La **indicació de la filiació religiosa** en les targetes d'identitat oficials implica un seriós risc de cometre abús o discriminació basada en la religió o creences. A més, el grau de mobilitat de les persones a Jerusalem i als Territoris Palestins Ocupats depèn del tipus de targeta identificadora de la que siguin titulars (§ 40 a 43).
- En relació a les persones privades de la seva llibertat, els seus drets religiosos no són respectats. Mentre que els jueus detinguts tenen llocs reservats per a l'oració, i compten amb l'atenció de rabins, hi ha molt pocs o directament no hi ha representants de les religions cristiana o musulmana per atendre les necessitats dels detinguts d'aquestes religions (§ 52).
- *Increment tant a Israel com als Territoris Palestins Ocupats de l'odi religiós, que incita a la discriminació, l'hostilitat i la violència*(§ 55).

6. Informe conjunt Relators Especials sobre la situació a Gaza²²

- **L'Experta independent sobre drets humans i extrema pobresa**: el bloqueig és la causa principal de la pobresa a Gaza (§ 27). La pobresa a Gaza és conseqüència directa de la *violació sistemàtica dels drets civils, polítics econòmics, socials i culturals* dels seus residents. En particular, s'ha vulnerat el seu dret a l'educació, alimentació, habitatge i salut (§ 29).
- **La Relatora Especial sobre habitatge adequat com a component del dret a un nivell adequat de vida, i el dret a la no discriminació en aquest context**: l'amuntegament, falta de sanejament i altres dificultats en les condicions de vida no són solament el resultat de les demolicions i destruccions d'habitatges de les últimes ofen-

²¹ Report of the Special Rapporteur on the Freedom of Religion or Beliefs, Ms. Asma Jahangir, Addendum, Mission to Israel and the Occupied Palestinian Territory, A/HRC/10/8/Add.2, 12th January 2009.

²² Human Rights Situation in Palestine and other Occupied Arab Territories, Combined report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health, the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, the Representative of the Secretary-General on the human rights of internally displaced persons, the Special Rapporteur on adequate housing as a component of the right to an adequate standard of living, and on the right to non-discrimination in this context, the Special Rapporteur on the right to food, the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, the Special Rapporteur on the right to education and the Independent Expert on the question of human rights and extreme poverty (A/HRC/10/22), 20th March 2009.

sives militars, sinó que es tracta d'una *condició permanent que no permet als habitants de Gaza gaudir d'unes condicions mínimes acceptables en els seus habitatges* (§ 37).

- **El Relator Especial sobre el dret a l'alimentació:** la violació del dret a l'alimentació dels habitants de Gaza es produeix a gran escala, i de forma rutinària, no només a causa dels últims atacs, sinó que és una tendència des de fa molt temps (§ 45).

- **El Relator Especial sobre el dret de tota persona al gaudi del més alt nivell possible de salut física i mental:** els danys materials causats per les recents hostilitats, els tancaments de passos fronterers, la restricció a l'entrada de subministraments mèdics i equipaments, la denegació de l'accés a tractaments mèdics fora de Gaza constitueixen greus violacions al dret a la salut (§ 63).

- **El Relator Especial sobre el dret a l'educació:** la destrucció d'escoles i les restriccions a l'entrada de subministraments bàsics per garantir l'accés a l'educació, així com el perllongat deterior de la infraestructura educativa de Gaza, constitueixen violacions al dret a l'educació (§ 72).

- La **Relatora especial sobre la violència contra la dona, les seves causes i conseqüències:** la negació a un accés segur de les dones embarassades als hospitals i a l'atenció mèdica a causa del bombardeig continu, constitueix una greu violació dels drets humans (§ 76). Les demolicions d'habitatges tenen efectes desproporcionats en la vida de les dones, nens i ancians (§ 78).

- **El Representant Especial del Secretari General sobre els drets humans dels desplaçats interns:** les polítiques i pràctiques d'ocupació exercides per Israel des de 1967 violen els drets humans del poble palestí, i produeixen grans desplaçaments forçats dintre dels Territoris Palestins Ocupats, molt abans de la incursió militar que va començar al desembre de 2008. Aquests desplaçaments són provocats per les **incursions i operacions militars**, els **desallotjaments i expropiació de terres**, l'expansió d'**assentaments** il·legals i de les infraestructures a ells associades, la construcció il·legal del **Mur** en els Territoris Palestins Ocupats, la **violència i hostilitat dels colons**, la revocació dels drets de residència a Jerusalem est, la denegació discriminatòria de permisos de construcció i la demolició d'habitatges. Els desplaçaments forçosos també són provocats pel sistema de tancaments i restriccions al dret a la llibertat de moviment a través d'un elaborat règim de permisos i passis que converteixen la vida en insostenible per a molts residents dels enclavaments palestins i que els forcen a anar-se'n (§ 80).

Legislació aplicable a Israel i als Territoris Palestins Ocupats

En un **sistema d'apartheid**, la **legislació juga un rol central**, ja que és fonamentalment a través d'ella que s'estableixen **criteris de segregació i divisió de la població segons criteris racials, o es limita l'exercici de certs drets humans**.

DIFERENTS GRUPS AFECTATS PER AQUESTA LEGISLACIÓ

La legislació israeliana afecta als palestins de diferents maneres, segons la seva pertinença a un d'aquests tres grans grups:

- refugiats palestins
- habitants dels Territoris Palestins Ocupats
- palestins israelians, és a dir, els palestins amb ciutadania israeliana.

La legislació que s'aplica a uns i altres, per part de l'Estat d'Israel, és diferent, d'acord al lloc on aquests resideixen, i no arriba a tot el poble palestí.

- En el territori de l'**Estat d'Israel**, lògicament, s'aplica la legislació israeliana, per tant, estan subjectes a la mateixa els palestins amb ciutadania israeliana. Part d'aquesta legislació, a més, afecta als refugiats palestins. Es tracta d'aquella legislació que impedeix la tornada dels mateixos als seus llocs d'origen.
- Quant als Territoris Palestins Ocupats, cal distingir la situació de Gaza de la situació de Cisjordània i Jerusalem oriental.
- A **Gaza** no s'aplica cap tipus de legislació israeliana, ni civil ni militar.
- A **Cisjordània**, cal distingir diferents "zones". En la denominada "**zona C**", que representa aproximadament el 61 % del territori de Cisjordània, Israel té control militar i civil quant a l'edificació i planificació territorial. La legislació israeliana s'aplica en menor grau a la "**zona B**", on Israel té control militar i l'Autoritat Palestina té control civil i no s'aplica a la "**zona A**" que està sota control de l'Autoritat Palestina²³. La vida dels palestins en les zones B i C de Cisjordània, està regida per un conjunt d'Ordres i Reglaments Militars, que són emeses i habitualment publicades pel comandament Militar de les FDI a Cisjordània i que, com a tals, no estan subjectes a revisió per cap autoritat judicial civil. Com no existeixen normes de procediment establertes en relació a aquests ordres, el seu contingut pot variar d'un dia per l'altre i de Comandant a Comandant, mentre que la forma que s'apliquen queda en gran mesura lliurada al criteri dels soldats²⁴. Les FDI també apliquen certes regulacions "d'emergència" heretades del Mandat Britànic, i esmenades per les autoritats israelianes com les Regulacions de Defensa (Emergència) de 1945²⁵.

²³ These zones were established in the Oslo Accords (1993), a series of agreements negotiated between the Israeli government and the Palestinian Liberation Organisation, which acted on behalf of the Palestinian population.

²⁴ See: Report of the Secretary-General: Israeli practices affecting the human rights of the Palestinian people in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, A/63/518, of 5th November 2008.

²⁵ See: KIRSHBAUM, David, Israeli emergency regulations & the Defense (Emergency) Regulations of 1945, <http://www.geocities.com/savepalestinnow/emergencyregs/essays/emergencyregessay.htm>

- Quant a **Jerusalem oriental**, era el centre comercial i administratiu de Cisjordània fins el 1967, quan va ser annexionada per Israel. El 1980, una llei adoptada per la Knesset (“Llei Bàsica: Jerusalem, capital d’Israel”), va declarar que “Jerusalem, completa i unida, és la capital d’Israel” i “la seu de la presidència de l’Estat, de la Knesset, del govern i de la Cort Suprema”. Actualment, Jerusalem oriental està ocupada i controlada per Israel. Cal assenyalar que els palestins de la ciutat de Jerusalem tenen un status inferior als jueus. Els palestins no són ciutadans com els jueus de l’est de la ciutat, sinó, simplement, residents. Allí s’aplica la legislació israeliana.

LEGISLACIÓ ISRAELIANA

La següent legislació israeliana és clarament discriminatòria, i en el seu conjunt, com veurem, és constitutiva d’un crim d’apartheid cap a la població palestina:

- **La Llei del Retorn (1950)**. Atorga als jueus de tot el món el dret a emigrar a Israel (a “retornar” a Israel) en condició de Olé (jueu que immigra a Israel) i adquirir la ciutadania israeliana. Els no jueus no són aptes per beneficiar-se d’aquesta llei sense tenir en compte el seu naixement, avantpassats o altres factors. El fet que els jueus puguin “retornar”, i els palestins que van abandonar la zona durant la guerra de 1948 no puguin fer-ho, és clarament discriminatori.

- **Llei de Ciutadania (1952)**. Encara que aquesta llei no ho digui explícitament, discrimina els palestins nadius, i determina que els refugiats palestins estan exclosos del dret a la ciutadania en l’Estat d’Israel. Així, els jueus posseeixen la nacionalitat i la ciutadania israeliana, mentre que els ciutadans palestins originaris que romanen a Israel només tenen la ciutadania, el que comporta la privació de tot un seguit de drets.

- **Llei sobre Ciutadania i Entrada a Israel (2003) Ordre Temporal 5763 del 31 de Maig de 2003, estesa al 31 de Juliol de 2008**. Aquesta llei introdueix restriccions per a la concessió de la residència i la ciutadania israeliana als cònjuges de ciutadans israelians habitants de la Franja de Gaza o Cisjordània, mitjançant la reagrupació familiar.

- **Llei de Propietat dels Absents (1950)**. Aquesta llei establia que les propietats dels palestins que havien fugit d’Israel durant la guerra de 1948, o que s’havien desplaçat provisionalment, per motius de seguretat, quedaven sota la custòdia del Guardià de la Propietat Absent. Degut a aquesta llei, molts palestins van perdre les seves propietats a Israel.

- **Llei de l’Estatut Israelià (1952)**. Aquesta llei determina que la major part de la terra d’Israel sigui d’ús exclusivament en benefici de jueus, a través de l’Organització Sionista Mundial/Agència Jueva i el Fons Nacional Jueu.

- **Llei Bàsica: Terres d’Israel (1960)**. Aquesta llei prohibeix el traspàs de la propietat de la terra. Així, la terra s’administra pel desenvolupament dels jueus, però no pot ser traspasada ni pot pertànyer a d’altres.

- **Llei d’Adquisició de Terres (1953)**. Aquesta llei validava retroactivament l’adquisició, per part d’Israel, de terres que havien estat confiscades als palestins.

- **Llei de Planificació i Construcció (1965)**. Aquesta llei preveia la futura expansió de les comunitats jueves al mateix temps que limitava i circumscriu els pobles palestins a espais molt reduïts, molts dels quals van ser declarats “il·legals”.

- **Llei sobre Assentaments Agrícoles (1967). A través d’aquesta llei es prohibia el subarrendament de terres a càrrec del Fons Nacional Jueu als no jueus.**

²⁶ Ministry of Foreign Affairs of Israel, <http://www.mfa.gov.il/MFAES/Facts%20About%20Israel/Jerusalem%20-%20la%20Capital%20de%20Israel>

²⁷ See: MARGALIT, Meir, Discrimination in the heart of the Holy City, The International Peace and Cooperation Center, Jerusalem, 2006.

LES ORDRES MILITARS

La següent legislació amb aplicació, únicament, als Territoris Palestins Ocupats, és un exemple de les moltes ordres militars que discrimina i vulnera els drets dels palestins i que en el seu conjunt, constitueixen un crim d'*apartheid*:

Ordres relatives a procediments judicials i la detenció de persones:

- **Ordre Militar núm. 29 (1967)** relativa al funcionament de les presons. Estableix que es pot negar als presoners l'accés a advocats en qualsevol moment i a discreció del Comandament Militar Israelità.
- **Ordre Militar núm. 378 (1970)**. Autoritza els Comandaments Militars a establir tribunals militars amb fiscals, oficials i jutges designats per ells mateixos. Aquests tribunals estan autoritzats a no respectar les normes d'un procés (en relació a les proves testimonials, etc., quan fos necessari).

Ordres militars relatives a la propietat de la terra:

- **Ordre Militar núm. 58 (1967)**. Atorga a les autoritats militars israelianes el control de la terra dels "absents" (segons la definició d'absent de la Llei de Propietat dels Absents de 1950).
- **Ordre Militar núm. 59 (1967)**. Designa les autoritats militars com a "Custodi de la Propietat del Govern", amb capacitat per apropiar-se de terres privades de grups o individus, declarant-les "Terres Públiques" o "Terres de l'Estat".
- **Ordre Militar núm. 291 (1968)**. Atorga a les autoritats militars el control sobre totes les disputes relatives a la terra o l'aigua.
- **Ordre Militar núm. 1060 (1983)**. Transfereix totes les disputes pendents relatives a la terra dels Tribunals Jordans locals al Comitè Militar Israelità per al seu enjudiciament.
- **Ordre Militar núm. 321 (1969)**. Atorga a les autoritats militars el dret de confiscar terres palestines en nom del "Servei Públic" (que no es defineix) i sense compensacions.

Ordres relatives a la llibertat d'expressió:

- **Ordre Militar núm. 107** relativa a l'ús de llibres de text. Estableix una llista de 55 llibres, l'ensenyament dels quals està prohibit a les escoles. Aquesta llista inclou llibres de llengua àrab, història, geografia, sociologia i filosofia.
- **Ordre Militar núm. 50 (1967)**. Totes les publicacions publicades a Cisjordània, o importades a Cisjordània, han de ser aprovades per les autoritats militars israelianes.
- **Ordre Militar núm. 101 (1967)**. Prohibeix les publicacions de contingut polític en qualsevol mitjà.
- **Ordre Militar núm. 1079**. Prohibeix els materials de naturalesa política en vídeo i àudio.

Ordres militars que creen un sistema judicial diferent per als colons dels Territoris Palestins Ocupats.

- **Ordre Militar núm. 561 (1974)**. Estableix "Consells Religiosos" per administrar els assentaments jueus de Cisjordània.

- **Ordre Militar núm. 783 (1979).** Estableix 5 "Consells Religiosos" regionals a Cisjordània per cobrir tota la terra controlada per Israel a Cisjordània.
- **Ordre Militar núm. 892 (1980).** Estableix "Consells Religiosos" addicionals i Tribunals Municipals per a assentaments específics a Cisjordània, i estableix que tots ells estan constituïts i operen d'acord a la regulació establerta pel comandament Militar d'Àrea.
- **Ordre Militar núm. 981 (1982).** Estableix Tribunals Rabínics en els assentaments per resoldre qüestions relatives a l'estatut personal dels colons (divorci, adopció, successions, etc.)

Altres ordres militars d'interès

- **Ordre Militar núm. 224 (1967).** Torna a posar en vigor les Regulacions d'Emergència establertes per les Autoritats del Mandat Britànic al 1945. Aquestes regulacions "autoritzen" a les forces militars a vulnerar tot un seguit de drets civils emparats en l'establiment d'una "situació d'emergència" a Cisjordània.
- **Ordre Militar núm. 92 (1967)** relativa a la jurisdicció sobre la regulació de l'aigua. Aquesta ordre confereix tots els poders establerts en la legislació jordana relatiu a l'aigua i el seu ús a un oficial israelià nomenat pel Comandant d'Àrea, qui ostenta el control total dels recursos aquífers. Qualsevol persona o entitat que vulgui instal·lar qualsevol mecanisme d'extracció d'aigua (com bombes, equips d'irrigació, etc.), ha de sol·licitar un permís a aquesta autoritat militar israeliana, qui, una vegada concedit, pot cancel·lar-lo en qualsevol moment i per qualsevol motiu.
- **Ordre Militar núm. 5** relativa al tancament de Cisjordània. Declara tota Cisjordània àrea militar tancada, amb sortida i entrada controlades d'acord a les condicions estipulades per les forces militars.
- **Ordre Militar núm. 537 (1974)** relativa a la Legislació Municipal. Aquesta atorga amplis poders al Comandant d'Àrea sobre límits municipals i serveis, la seva planificació i sobre qui els executa i supervisa. Atorga poder al Comandant d'Àrea per destituir alcaldes triats democràticament.
- **Ordre Militar núm. 297.** Estableix un sistema de targetes d'identitat, que són requerides per realitzar qualsevol transacció comercial. Concedeix a les autoritats militars el dret a confiscar-les per qualsevol motiu.

Conclusió: Existeix *apartheid* a Israel i als Territoris Palestins Ocupats?

Arribats a aquest punt i com a resultat de l'anàlisi realitzada es pot afirmar que la discriminació a la qual es veu sotmès el poble palestí per part d'Israel, constitueix un crim d'*apartheid*.

La situació on es troba el poble palestí és semblant a la viscuda en el cas sud-africà, reunint, a més, determinades característiques específiques que en tot cas s'adeqüen a l'establert per la Convenció sobre l'*apartheid*. Per això, a continuació es realitzarà una comparació entre el contingut de l'article II de la Convenció, i les lleis i pràctiques d'Israel analitzades.

L'Article II de la Convenció sobre l'*Apartheid* estableix el següent:

“A fi i efecte de la present Convenció, l'expressió “crim d'apartheid”, inclourà les polítiques i pràctiques anàlogues de segregació i discriminació racial tal com es practiquen a l'Àfrica meridional, denotarà els següents actes inhumans comesos amb la finalitat d'instituir i mantenir la denominació d'un grup racial de persones sobre qualsevol altre grup racial de persones i d'oprimir-lo sistemàticament:

a) La denegació a un o més membres d'un o més grups racials del dret a la vida i a la llibertat de la persona

I) Mitjançant l'assassinat de membres d'un o més grups racials;

A través dels ***“assassinats selectius”*** -que realment constitueixen execucions extrajudicials- les FDI eliminen activistes palestins, amb la intenció de sufocar qualsevol aixecament. Aquests assassinats, que solen realitzar-se com a resposta a atemptats contra Israel comesos per grups palestins, afecten no només els “objectius”, sinó que arriben a moltes altres persones, com familiars, o persones que en el moment de l'assassinat es trobaven prop dels mateixos. Centenars de palestins han trobat la mort en aquestes accions puntuals d'unitats d'elit i helicòpters israelians.

II) Mitjançant atemptats greus contra la integritat física o mental, la llibertat o la dignitat dels membres d'un o més grups racials, o la seva submissió a tortures o a penes o tractes cruels, inhumans o degradants;

Les ***restriccions a la llibertat de circulació***, a través dels controls de seguretat, tancaments de carreteres i les barreres físiques com el mur, atempten contra la integritat física i psíquica de les persones residents en els Territoris Palestins Ocupats de diferents maneres. Atempten contra aquelles persones que han de sortir dels territoris ocupats per rebre tractaments mèdics i contra les dones embarassades que han d'arribar a un hospital per donar a llum, que moltes vegades no arriben i han de donar a llum sense les condicions mèdiques necessàries. Condemnen a la malnutrició i a malalties derivades d'una alimentació insuficient quan impedeixen l'entrada d'ajuda alimentària als Territoris Palestins Ocupats amb motiu dels bloquejos. Impossibiliten l'accés a les pròpies terres de conreu dels agricultors que queden entre la Línia Verda i el mur, afectant així el seu dret a la salut i a l'alimentació. Els propis controls als quals són sotmesos sistemàticament els palestins que han de travessar aquestes barreres físiques són humiliants i degradants.

La **demolició d'habitatges i infraestructures** també atempta contra la integritat física i psíquica dels residents en els Territoris Palestins Ocupats, ja que condemna a famílies senceres a viure en la pobresa i l'amuntegament, o sense els serveis mínims necessaris per desenvolupar una vida normal (escoles, centres mèdics, servei elèctric, etc.). Totes aquestes accions constitueixen càstigs col·lectius i **tortura psicològica**.

Els maltractaments i els mètodes d'interrogatori que constitueixen tortura als quals es veuen sotmesos els palestins -majors i menors d'edat- quan són detinguts i empresonats.

III) Mitjançant la detenció arbitrària i la presó il·legal dels membres d'un o més grups racials;

La pràctica de les "**detencions administratives**", sense acusació ni judici, que poden perllongar-se per llargs períodes, i que afecten no només a adults sinó a menors de 18 anys.

b) La imposició deliberada a un o més grups racials de condicions d'existència que hagin d'implicar la seva destrucció física, total o parcial;

El **tancament dels passos fronterers de Gaza**, amb la consegüent restricció al moviment de persones i d'aliments i el dany produït a la infraestructura de producció d'aliments condemna a la població a la **fam i la malnutrició**.

c) Qualsevol mesures legislatives o d'altre ordre destinades a impedir a un o més grups racials la participació a la vida política, social, econòmica i cultural del país i a crear deliberadament condicions que impedeixin el ple desenvolupament de tal grup o tals grups, especialment denegant els membres d'un o més grups racials els drets humans i llibertats fonamentals, entre ells el dret al treball, el dret a formar associacions sindicals reconegudes, el dret a l'educació, el dret a sortir del seu país i a retornar al mateix, el dret a una nacionalitat, el dret a la llibertat de circulació i de residència, el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió i el dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques;

Mitjançant tot el **sistema legal israelià** s'estableix una **enorme bretxa entre jueus i àrabs palestins**, ja que tota la legislació està creada per afavorir els jueus i mantenir en una situació d'inferioritat els àrabs palestins. Això es pot veure clarament amb alguns exemples.

Diverses lleis israelianes impedeixen els refugiats palestins retornar tot recuperant les seves terres, i gaudir d'una nacionalitat, així es vulnera el seu dret a entrar i sortir del país, la llibertat de circulació i residència i el dret a una nacionalitat. A Israel, la desigual assignació de recursos per a l'educació i per a les activitats culturals dels palestins, les limitacions a l'entrada i sortida d'Israel i dels Territoris Palestins Ocupats, les limitacions per a reagrupar familiars que viuen en els Territoris Palestins Ocupats o la falta de representació en l'administració pública, vulneren tots els drets establerts en aquest apartat c.

Els palestins residents en els Territoris Palestins Ocupats que treballen a Israel, tenen enormes dificultats per afiliar-se a sindicats israelians o crear els seus propis sindicats a Israel, això retalla els seus drets laborals i sindicals. També atempta contra els seus drets la demolició d'habitatges i la prohibició d'aixecar-ne de nous en els Territoris Ocupats i totes les limitacions establertes mitjançant ordres militars a la llibertat d'expressió i opinió, prohibint realitzar reunions o prohibint la publicació i difusió d'idees.

d) Qualsevol mesures, incloses les de caràcter legislatiu, destinades a dividir la població segons criteris racials, creant reserves i guetos separats per als membres d'un o

més grups racials, prohibint els matrimonis mixtos entre membres de diferents grups racials i expropiant els béns arrels pertanyents a un o més grups racials o a membres dels mateixos;

La població jueva i la palestina estan clarament separades i tenen assignats diferents espais físics, amb diferents nivells i qualitat d'infraestructures, serveis i accés a recursos. A Israel, els palestins viuen en espais reduïts, sense possibilitat ni autorització per realitzar millores ni noves edificacions, vivint en pobles que moltes vegades ni tan sols són reconeguts oficialment. Els jueus ocupen les majors extensions de terra, garantides per les agències estatals o paraestatals jueves (Fons Nacional Jueu, Administració de Terres d'Israel), que asseguren que les millors terres són assignades exclusivament a aquesta població. A la vegada, en els Territoris Palestins Ocupats proliferen els assentaments jueus, "illes" que atempten contra la continuïtat del territori, on els colons gaudeixen de la protecció de les autoritats d'Israel, s'aplica la seva pròpia legislació i on aprofiten els escassos recursos com l'aigua, en deteriorament de la població palestina. A això se sumen els llocs d'avançada, zones militars i reserves naturals a les quals els palestins tenen prohibit accedir. Aquests assentaments estan comunicats per carreteres per a ús exclusiu dels jueus. Els palestins veuen limitats els seus moviments en necessitar permisos israelians per realitzar tots els seus desplaçaments. L'expropiació de béns arrels de propietat palestina es produeix des de la creació de l'Estat d'Israel, i està recolzada en una sèrie de lleis i ordres militars que han despulat els palestins de gairebé totes les seves terres.

e) L'explotació del treball dels membres d'un o més grups racials, especialment sotmetent-los a treball forçós

Si bé Israel no té un sistema d'explotació del treball de la població palestina, les seves polítiques han reestructurat les forces de treball palestines al suprimir la indústria palestina, establir restriccions a l'exportació i altres mesures que han augmentat la dependència dels Territoris Palestins Ocupats d'Israel, i ara més que mai, de l'ajuda internacional. Fins a mitjans dels anys 80 Israel feia un ús intensiu de la mà d'obra palestina per a treballs associats a l'agricultura o la construcció, subjectes a condicions laborals pèssimes, i sense gaudir de cap dels beneficis dels quals gaudien els treballadors jueus. Però des de 1993, el nombre de treballadors palestins a Israel va descendir de més de 100.000 a uns pocs centenars. I des de la construcció del mur, ja gairebé no hi ha treballadors palestins dels Territoris Ocupats empleats a Israel. Des que Hamas guanyés les eleccions a la franja de Gaza al gener de 2006, l'accés de treballadors d'aquesta zona a Israel és nul²⁸.

f) La persecució de les organitzacions i persones que s'oposen a l'apartheid privant-les de drets i llibertats fonamentals.

Israel persegueix i estableix restriccions a aquelles persones que s'oposen a aquest règim de segregació, que denuncien les violacions als drets humans propiciades pel govern o que critiquen les actuacions de les FDI. També reprimeix totes aquelles manifestacions produïdes en els Territoris Palestins Ocupats contra el mur o l'administració discriminatòria de la terra, l'aigua i les infraestructures, tant per organitzacions com per persones individualment.

Un cop hem vist aquestes vulneracions que pateix de forma continuada el poble palestí, podem determinar que ell mateix és víctima d'un crim d'apartheid.

²⁸ See: Human Sciences Research Council, *Occupation, Colonialism, Apartheid?*, May 2009, Cape Town, South Africa, p. 268.

Propostes d'acció

Al 1983, el Comitè Especial contra l'*Apartheid* manifestava que "el principal obstacle per a l'eliminació de l'*apartheid* és la constant col·laboració amb Sud-àfrica". Moltes grans potències mantenien relacions comercials i de tot tipus amb aquest règim, el que li conferia el vigor necessari per seguir funcionant. "Amb el suport de certs països occidentals i d'Israel, ha acumulat gran quantitat d'equip militar i adquirit la capacitat de fabricar armes nuclears, el que constitueix una greu amenaça per Àfrica i per al món"²⁹.

A causa de les greus violacions als drets humans perpetrades per aquest règim, i a l'amenaça que significava el mateix per a la Comunitat internacional, Nacions Unides va decidir adoptar un **Programa d'Acció contra l'*Apartheid***, ja que es va arribar a la conclusió que per acabar amb ell, era fonamental aïllar-lo totalment.

Per complir aquest objectiu, no només va ser molt important el rol de Nacions Unides, sinó també pels Estats i les organitzacions de la societat civil, com universitats, sindicats, esglésies o organitzacions no governamentals, qui van prendre les seves pròpies mesures per combatre aquest règim, i van pressionar els seus governs i les empreses privades, perquè no participessin de cap manera en un sistema que negava els drets humans d'un sector de la seva població.

Per mitjà del ja esmentat Programa d'Acció contra l'*Apartheid*³⁰, aprovat pel comitè contra l'*apartheid* es van assenyalar diferents mesures d'acció per lluitar contra aquest règim, tant pels governs, com pels organismes especialitzats, organismes intergovernamentals, sindicats, entitats esportives i educatives, etc.

Un cop constatat que, com a resultat de l'anàlisi realitzat en aquest informe, es pot afirmar que la greu i sistemàtica discriminació a la que es veu sotmès el poble palestí per part de les autoritats israelianes constitueix un crim d'*apartheid*, reformularem, ampliarem i actualitzarem algunes propostes establertes pel cas Sud-africà, donat que són completament aplicables al cas que ens ocupa.

En concret, proposem:

GOVERNMENT PLANS OF ACTION:

1. The recommended application of an arms embargo, without any further ado, avoiding all collaboration with the violations of human rights carried out in the area. Recommendations entail:

- Cessar el subministrament d'armes i material connex, inclosa la venda o transferència d'armes i municions, vehicles i equips militars i recanvis connexos,
- Cessar el subministrament d'equipaments i materials de tot tipus i la concessió de llicències per a la fabricació i manteniment d'armes i municions, vehicles i equips militars, equip policial paramilitar i recanvis connexos,
- Revocar tots els contractes que existeixin amb empreses locals i les llicències o patents concedides a les mateixes per a la fabricació i el manteniment d'armes, municions de tot tipus i equip i vehicles militars,
- Abstenir-se de proporcionar qualsevol tipus de subministrament per a ús de les forces armades, policia i organitzacions paramilitars,

²⁹ Programa de acció contra el *apartheid*, aprovat pel Comitè Especial contra l'*apartheid* en la seva 530ª sessió, celebrada a Nova York el 25 d'octubre de 1983, paràgrafs 11 i 13.

³⁰ *Ibid.*

- Prestar assistència a les persones que es veuen obligades a sortir del país per objecció de consciència a prestar servei en les forces militars o de policia del règim, entre altres mesures similars, totes destinades a deixar de proveir armes a un règim que viola els drets humans.

2. Es recomana exigir el compliment de la legislació internacional, el que implica:

- Exigir el compliment de l'establert per la Cort Internacional de Justícia en la seva Opinió Consultiva sobre la construcció d'un mur en els Territoris Palestins Ocupats.
- Exigir el compliment de les normes i obligacions establertes pel dret internacional humanitari, a través de la convocatòria d'una nova Conferència de les Altes Parts Contractants dels Convenis de Ginebra sobre mesures per a l'aplicació del IV Conveni de Ginebra en els Territoris Palestins Ocupats.
- Exigir el compliment de l'establert en les Observacions Finals als informes presentats per Israel als òrgans de vigilància dels tractats.
- Aplicar la clàusula de drets humans de l'article 2 de l'Acord d'Associació entre la Unió Europea i Israel, que implica la suspensió de les condicions preferencials per a la importació dels productes israelians a Europa, fins que no respecti plenament els drets humans inherents al poble palestí.

PROPOSTES A LA SOCIETAT CIVIL:

3. Es recomana que les organitzacions de la societat civil exerceixin pressió sobre els governs que col·laboren amb el règim d'*apartheid* perquè desisteixin de fer-ho i recolzin la imposició de sancions econòmiques obligatòries de conformitat amb el capítol VII de la Carta de les Nacions Unides. En concret es recomana intensificar les campanyes públiques amb la finalitat de donar a conèixer el paper que ocupava la col·laboració econòmica en el manteniment del sistema d'*apartheid*.

4. Es recomana que els sindicats contribueixin a la campanya internacional contra l'*Apartheid* mitjançant la mobilització i l'organització d'activitats per instruir l'opinió pública sobre els crims del règim d'*apartheid*; oposar-se als actes d'agressió, desestabilització i terrorisme del règim d'*apartheid*, aïllar al règim d'*apartheid* i prestar assistència al poble oprimit.

5. Es recomana educar contra l'*apartheid*: alertar el públic sobre l'amenaça que les polítiques d'*apartheid* representen per a la pau i la seguretat internacionals i fomentar la comprensió d'aquestes recomanacions.

ALTRES PROPOSTES:

- Es recomana que tant els governs com les empreses privades posin fi a tota col·laboració econòmica amb les autoritats que practiquin el crim d'*apartheid*, per mitjà de: Abstenir-se de subministrar materials estratègics, abstenir-se de concedir préstecs, fons per inversions i assistència tècnica al govern o a companyies privades, denegar preferències aranzelàries.

- Es recomana que els governs, organitzacions de la societat civil, governs municipals, universitats, entitats educatives formals i informals i federacions esportives interrompin tota col·laboració cultural, educativa, esportiva i d'altra índole amb les autoritats que promoguin l'*apartheid*, el que implica: suspendre els intercanvis culturals, educatius, esportius i d'altra índole amb el règim racista i amb organitzacions i institucions que practiquin l'*apartheid*, revocar i anul·lar els convenis culturals i acords similars, revocar acords que facin referència

a agermanaments entre entitats municipals, universitats o altres entitats educatives amb entitats de l'estat israelià.

- Es recomana que els organismes especialitzats i governamentals, incloent les agències de cooperació, de conformitat amb els seus respectius mandats, contribueixin a una campanya internacional contra l'*apartheid*. En particular han de: excloure als estats que practiquin l'*apartheid* de tota participació en les seves organitzacions, proporcionar assistència apropiada al poble oprimint i avançar cap a un enfocament de drets referent a la cooperació internacional. Proporcionar assistència i suport a les activitats de difusió d'informació sobre l'*apartheid*, abstenir-se d'atorgar facilitats a bancs, institucions financeres i empreses que inverteixin en països que promoguin l'*apartheid*, abstenir-se de tota compra directa o indirecta de productes de procedència d'estats on es produeixi l'*apartheid*, negar-se a prestar assistència a organitzacions no governamentals que col·laborin amb el règim racista i a les institucions basades en la discriminació racial.
- Es recomana assegurar l'expulsió dels estats que practiquin l'*apartheid* de totes les federacions esportives internacionals de les quals siguin membres, persuadir a totes les organitzacions esportives nacionals i locals que trenquin les relacions amb l'esport de l'*apartheid* i impedir la publicitat o el suport dels mitjans d'informació a les trobades esportives que incloguin la participació d'Estats que practiquin l'*apartheid*.
- Es recomana l'adopció de mesures per persuadir artistes, músics i personalitats del teatre, cinema i televisió que facin boicot contra estats que practiquin l'*apartheid* així com l'adopció de mesures per encoratjar escriptors, pintors, directors cinematogràfics que es neguin a autoritzar que les seves obres es representin o exposin en estats que practiquin l'*apartheid*.
- Es recomana fomentar mesures de boicot del turisme cap a Israel mitjançant campanyes contra les empreses i organitzacions que ho promouen: realitzar esforços per posar fi al turisme cap a Israel, que, a més d'enfortir l'economia de l'*apartheid*, promou una falsa imatge del règim.



Aquest informe pretén, des de la distància i sense cap presa de partit preconcebuda, determinar si existeix un crim d'*apartheid* contra el poble palestí. Si bé és cert que la Comunitat internacional va decidir tipificar la figura del crim d'*apartheid* arran del que estava passant a Sud-àfrica, una vegada superada la causa original de la seva creació -el règim segregacionista i racista sud-africà-, la persecució d'aquest crim de lesa humanitat continua vigent, ja sigui mitjançant l'establert a la Convenció contra l'*apartheid*, a l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional o en el Dret internacional consuetudinari.

Com disposa l'article 7 de l'Estatut de la Cort Penal Internacional, l'*Apartheid* s'el defineix com aquells "actes inhumans comesos com a part d'un atac generalitzat o sistemàtic contra una població civil, amb coneixement de l'esmentat atac, comesos en el context d'un règim institucionalitzat d'opressió i dominació sistemàtics d'un grup racial sobre un o més grups racials i amb la intenció de mantenir aquest règim". Tenint com a referent la definició més actual que ens ha estat donada, que recull tota la jurisprudència i el dret consuetudinari internacional al respecte, el present informe tracta de determinar, seguint també l'establert en la Convenció contra l'*apartheid*, si el poble palestí està patint una situació i una política equiparables.

www.alcor.palestina.cat